

SVEUČILIŠTE U MOSTARU
FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA

NASTAVNI PLAN I PROGRAM ZA PREDDIPLOMSKI
SVEUČILIŠNI STUDIJ FIZIOTERAPIJE

Mostar, svibanj 2005.

1. Uvod

Nužnost približavanja svjetskim standardima u fizioterapiji, prema preporukama Svjetske konfederacije za fizikalnu terapiju (WCPT), zahtijeva određene pomake u sustavu obrazovanja kao i organizaciji kliničkog rada fizioterapeuta.

Fizioterapija je autonomna struka čiji bi praktičari trebali raditi u otvorenom i ravnopravnom profesionalnom odnosu sa ostalim zdravstvenim stručnjacima. Fizioterapeuti procjenjuju bolesnike i zatim planiraju i provode terapiju koristeći različite oblike fizikalnih sredstava (pokret, električnu energiju, vodu, toplinu, minerale, blata, klimatske uvjete, ultrazvuk, laser, elektromagnetsko polje, i sl.) u suradnji s bolesnicima ili korisnicima i njihovim obiteljima.

Razvoj fizioterapijske struke u Europi i svijetu obilježava povećan opseg znanja i vještina. Radi prilagodbe novim potrebama na Visokoj zdravstvenoj školi u Mostaru osmišljen je sveučilišni trogodišnji studij fizioterapije. Program studija prilagođen je suvremenim potrebama struke, primjeren je sposobnostima studenta, te aktualnim potrebama suvremenog zdravstva.

1. 1. Program školovanja je izrađen na osnovu slijedećih temeljnih načela

- Bolonjska deklaracija 3 + 2
- Cilj 18 WHO – razvoj ljudskih resursa u zdravstvu do 2010 godine
- Zdravstvo za sve u 21. stoljeću WHO

2. Opći dio

1.1. Nositelj studija

Sveučilište u Mostaru Fakultet zdravstvenih studija

1.2. Naziv studija i naziv

Naziv studija: preddiplomski sveučilišni studij fizioterapije (180 ECTS bodova)

Naziv: prvostupnik-ca (baccalaureus-baccalaurea) fizioterapeut

1.3. Trajanje obrazovanja

3 godine (VI semestara)

1.4. Uvjeti upisa i optimalan broj studenata

Završeni četverogodišnji program srednje škole.

Optimalan broj polaznika utvrđuje Fakultetsko vijeće Fakulteta zdravstvenih studija u Mostaru.

1.5. Razredbeni ispit

Razredbeni ispit temelji se na:

- Vrednovanju općeg uspjeha u srednjoj školi i prosjek ocjena iz predmeta:
 - biologija,
 - kemija i
 - fizika.
- Predmeti iz kojih se polaže razredbeni ispit su:
 - Anatomija
 - Fiziologija
 - Fizika.

1.6. Opis zvanja i poslova

Fizioterapeut (fizikalni terapeut kako ga se naziva u nekim zemljama) zdravstveni je stručnjak koji radi s osobama svih dobi kako bi održao i poticao zdravlje i kako bi nadomjestio funkcije i samostalnost (WCPT, 1995.) kada pojedinci imaju probleme izazvane tjelesnim, psihološkim i drugim poremećajima, onesposobljenost koja proizlazi iz tih poremećaja ili hendikep (Svjetska zdravstvena organizacija, 1980.).

Fizioterapeut je u sklopu svoje struke osposobljen za sudjelovanje u postupku procjene bolesnika te djelovanje u terapiji kao i područjima prevencije i evaluacije. On ima etičku i legalnu odgovornost prikupiti obavijesti potrebne za planiranje i provedbu uspješna tretmana (Kanadsko udruženje fizioterapeuta, 1986.).

Fizioterapeut osigurava usluge u privatnom i javnom sektoru, u ambulantnim službama, bolnicama, rehabilitacijskim središtima, ustanovama socijalne skrbi, klinikama, vrtićima, školama, športsko-rekreacijskim centrima, radnim organizacijama i u samom domu korisnika.

Fizioterapeut je uključen u programe otkrivanja i prevencije putem:

- istraživanja uzroka poremećaja kretanja, naročito rizičnih skupina populacije,
- organizacija i savjetovanja o aktivnostima bolesnika (npr. u postkirurškoj, postkoronarnoj fazi i sl.),
- savjetovanja u izradi programa rekreacije, športa,
- savjetovanja u izradi programa za djelatnike u industriji, poljoprivredi, zanimanjima koja iziskuju velika statička opterećenja.

Fizioterapeut *procjenjuje* korisnike, tj.:

- provodi dijagnostičke postupke za koje ima potrebna znanja i vještine i koje priznaje njegova profesija,
- provodi specifičnu fizioterapijsku procjenu korisnika u cilju što kvalitetnije dijagnostike.

Na temelju procjene, a u skladu s dijagnozom i ostalim relevantnim podacima fizioterapeut planira i usavršava terapijski program. Pri tome terapeut primjenjuje različite fizikalne tehnike:

- odabrane terapijske vježbe,
- posebne manualne tehnike mobilizacije, facilitacije i dr.,
- fizikalna sredstva.

Izbor fizikalnih tehnika ovisit će o:

- poznavanju kineziologije,
- poznavanju patofizioloških mehanizama koji uzrokuju poremećaj kretanja,
- poznavanju svake terapijske procedure,
- poznavanju učinaka tretmana, kao i
- o sposobnosti interpretacije rezultata tretmana.

Svojim komunikacijskim vještinama i poznavanjem psiholoških čimbenika fizioterapeut pomaže u razvijanju pozitivnih odnosa s bolesnikom i njegovom obitelji u cilju smanjenja tjeskobe i izgradnje motivacije neophodne u terapijskom procesu. Na isti način sposoban je komunicirati sa članovima različitih zdravstvenih, terapijskih, rehabilitacijskih, socijalnih i odgojnih timova što pospješuje ostvarenje terapijskih ciljeva.

Fizioterapeut također sudjeluje u istraživanjima, obrazovanju (studenta na dodiplomskoj nastavi, drugih stručnjaka u zdravstvenim i drugim ustanovama), može biti uključen kao savjetnik u nastavi, zdravstvenim i socijalnim ustanovama koje se bave provođenjem zdravstvene zaštite, a pridonosi i učinkovitoj organizaciji fizioterapijske djelatnosti sudjelujući u planiranju organizacije rada.

Fizioterapeut radi prema etičkim i stručnim načelima zdravstvenog djelatnika, u skladu s Kodeksom etike nacionalne udruge fizioterapeuta i utvrđenim standardima fizioterapijske prakse. Fizioterapeut poštuje temeljna prava i dostojanstvo svakog pojedinca, pridržava se zakona i pravila fizioterapijske prakse, radi pošteno, stručno i dosljedno, te pruža usluge koje kakvoćom odgovaraju zakonom propisanim normama.

Fizioterapeut ima pravo:

- na vrijeme obavijestiti korisnika ili njegova skrbnika o postignuću ciljeva te prekinuti, nastaviti ili mijenjati terapiju u suradnji s liječnikom specijalistom,
- odbiti tretirati korisnika kada njegova medicinska dijagnoza ili kliničko stanje upućuje na kontraindiciranost primjene fizioterapijskih postupaka,
- kada dijagnoza nije jasna ili željeni terapijski program nadilazi mogućnosti terapeuta, obavijestiti korisnika ili njegova skrbnika i pomoći uputiti ga kvalificiranoj osobi.

Fizioterapeut uz sva prava koja ima, mora biti svjestan i ograničenja u području svog djelovanja. Tako nije ovlašten za provođenje specifičnih terapijskih i dijagnostičkih postupaka koji zahtijevaju dodatnu edukaciju.

1.7.Ciljevi obrazovanja

Fizioterapeut se kroz svoje obrazovanje osposobljava za: procjenu statusa korisnika i potrebe za fizioterapeutskim tretmanom, provođenje kineziometrijskih i drugih mjerenja u svrhu dijagnosticiranja funkcije lokomotornog sustava, planiranje i programiranje fizioterapeutskih postupaka, primjenu posebnih fizioterapeutskih postupaka sukladno

potrebama korisnika, evaluaciju učinaka tretmana, sudjelovanje u obrazovanju fizioterapeuta i ostalih zdravstvenih djelatnika, sudjelovanje u istraživanjima u području fizioterapije, osposobljavanje za timski rad, osobito za transdisciplinarni model u rješavanju problema korisnika, kontinuiranu vlastitu edukaciju, kao i rad na unapređenju struke.

Nastavni program trebao bi pomoći budućim fizioterapeutima:

- u stjecanju humanističkog i cjelovitog pristupa osobi koja je u tretmanu fizioterapije,
- u postizanju osjetljivosti na individualne potrebe i želje korisnika,
- u djelovanju prema utvrđenim ili uočenim potrebama,
- u stjecanju vještina,
- u temeljenju prakse na znanju,
- u razvijanju kritičkog mišljenja, kao i
- u podstjecanju zanimanja za trajnim profesionalnim usavršavanjem.

Studijski programi fizioterapije imaju za cilj teoretski i praktično obrazovati studente za samostalan rad pri zdravstvenim ustanovama.

Studijski programi pružaju uvid u koncepte fizioterapije, uz naglasak na cjelovit pristup u provedbi fizioterapije.

Nastavni programi studija fizioterapije pružaju mogućnost usvajanja znanja i vještina vezanih uz procjenu stanja, postavljanje ciljeva te izradu programa sukladno dobi, potrebama i disfunkcijama osobe kojoj je potrebna fizioterapija.

Studijski programi konceptijski daju mogućnost uključivanja u timski proces zdravstvene zaštite, skrbi i rehabilitacije.

1.8. Mjesto održavanja nastave:

- Fakultet zdravstvenih studija, Matice hrvatske bb, Mostar,
- Kabinet za kineziologiju
- Medicinski fakultet Sveučilišta u Mostaru,
- Bolnički odjeli Kliničnih, Općih i Specijalnih bolnica u Mostaru i okolici,
- Rehabilitacijski centri i centri za kućnu njegu,
- Domovi zdravlja,
- Privatna praksa,
- Klubovi (športski i rekreacijski, trudnica, oboljelih i liječenih od raka, osoba sa paraplegijom, osoba oštećena vida...)
- Jedinice rehabilitacije u zajednici,
- Domovi umirovljenika.

1.9. Uvjeti i sredstva za ostvarenje ciljeva

Učionica s klasičnom i suvremenom audio-vizualnom te multimedijском opremom, dija-epi-grafoskop, TV sustav, informatička oprema sa najviše dva studenta na jedno računalo, knjižnica - informatičko središte.

Predavaonica sa multimedijalnom računalnom opremom, mogućnosti projekcije iz računala. Učionica sa više multimedijalnih konzola, mogućnosti projekcije iz računala, potrebnim tekstualnim, grafičkim, audio, multimedijским, simulacijskim i komunikacijskim softverima.

Kabineti: Anatomije, Fiziologije, Zdravstvene njege.

Kabinet kineziologije s kineziometrijom sa svom potrebnom opremom za provođenje mjernih postupaka i transformacijskih procesa u području fizioterapije te bazen.

Suvremeno opremljeni odjeli sa svom dodatnom opremom za provedbu dijagnostičkih i terapijskih postupaka.

1.11. Načini praćenja uspješnosti izvođenja programa

Kvaliteta izvođenja nastave prati se na kraju školske godine, anonimnim upitnikom. Njime se ocjenjuje organizacija nastave, primjerenost sadržaja, kvaliteta rada nastavnika i drugo. Kroz svaki predmet trajno se prati nazočnost studenata nastavi i njihovo aktivno sudjelovanje. U tu svrhu osnovana su povjerenstva:

1. Povjerenstvo za dodiplomske, diplomske i poslijediplomske studije koje će kontrolirati da li novi studijski programi ispunjavaju sve uvjete bolonjskog procesa.
2. Povjerenstvo koje strogo kontrolira uvjete za izbor u zvanja,
3. Povjerenstvo za praćenje anonimne studentske ankete.

3. OPIS PROGRAMA

3.1. Nastavni program prema godinama studija

PRVA GODINA STUDIJA

	Predmet	I sem			II sem			Uk			ECTS
		P	S	PR	P	S	PR	P	S	PR	
FIZIOTERAPIJA											
1.	Klinička kineziologija				30	20	75	30	20	75	6
2.	Osnove mot. transformacija I	30						30			2
3.	Osnove mot. transformacija II						60			60	2
4.	Uvod u fizioterapiju				30	15	30	30	15	30	4
5.	Fizioterapijska procjena				30	15	45	30	15	45	3
6.	Klinička praksa I			80						80	2
7.	Klinička praksa II						165			165	3
BAZIČNE ZNANOSTI											
8.	Anatomija i histologija	60		60				60		60	6
9.	Biomehanika	30	15	30				30	15	30	2,5
10.	Fizika	40		30				40		30	3
11.	Fiziologija	30		15				30		15	3
12.	Patofiziologija	30		15				30		15	3
13.	Patologija				30		15	30		15	3
14.	Komunikacijske vještine				15	30		15	30		2
15.	Osnove zdr. njege				15		15	15	0	15	2
16.	Prva pomoć i praktična kirurgija				15		25	15		25	2
DRUŠTVENE ZNANOSTI											
17.	Zdravstvena psihologija	30	10	15				30	10	15	2
18.	Higijena i socijalna medicina	30	15	15				30	15	15	2
19.	Informatika	30	0	30				30	0	30	2,5
20.	Engleski jezik I		40						40		2
LJETNA PRAKSA											
21.	Ljetna klinička praksa I									225	3
UKUPNO		310	80	290	165	80	430	475	160	945	60
		680			675			1.580			

DRUGA GODINA STUDIJA

	KOLEGIJ	III sem			IV sem			Ukupno			ECTS
		P	S	PR	P	S	PR	P	S	PR	
FIZIOTERAPIJA											
1.	Fizioterapija I	100	60	40				100	60	40	4 x 2,5
	- ortopedija - protetika i ortotika - traumatologija, - sportska medicina	30 25 25 20	20 15 10 15	20 20							
2.	Fizioterapija II				110	40	60	110	40	60	4 x 2
	-kardiopulmologija, - reumatologija, - ginekologija - pedijatrija				30 20 30 30	15 15 10 0	15 15 0 30				
3.	Fizioterapija III				60	10	35	60	10	35	3 x 2
	- neurologija, - psihijatrija - gerijatrija				30 15 15	10 0 0	15 10 10				
4.	Fizio. vještine I				45		135	45		135	6
KLINIČKE ZNANOSTI											
5.	Klinička medicina I	100	50					100	50		4 x 1,5
	- Ortopedija - Protetika i ortotika - Traumatologija - Sportska medicina	25 25 30 20	15 15 10 10								
6.	Klinička medicina II	180	45					180	45		4 x 1,5
	- Kardiopulmologija - Reumatologija - Ginekologija - Pedijatrija	75 30 30 45	15 15 15								
7.	Klinička medicina III				55	30		55	30		2 x 1,5
	- Neurologija - Psihijatrija				40 15	15 15					
8.	Klinička medicina IV	40	15					40	15		2x 1,5
	- Dermatologija - Onkologija	25 15	5 10								
DRUŠTVENE ZNANOSTI											
9.	Engleski jezik II		40					40			2
IZBORNI KOLEGIJI											
10.	Prehrana u sportu	30	15					30	15		3
11.	Zdravstvena statistika				15	15		15	15		2
LJETNA PRAKSA											
12.	Ljetna klinička praksa II									225	5
	UKUPNO	450	225	40	285	95	230	735	320	495	60
		715			610			1.550			

TREĆA GODINA STUDIJA

	KOLEGIJI	V sem			VI sem			U			ECTS
		P	S	PR	P	S	PR	P	S	PR	
FIZIOTERAPIJA											
1.	Sport osoba s onesposobljenjem	30	15					30	15		3
2.	Fizioterapi. vještine II	30		100				30		100	6
3.	Metode istraživanja u fizioterapiji				30	45		30	45		4
4.	Upravljanje u zdravstvu	30	15					30	15		3
5.	Klinička praksa IV (diplomski rad)						400			400	8
6.	Osnove radne terapije	15	20					15	20		3
7.	Fizikalna terapija				40	30		40	30		4
8.	Ljetna klinička praksa III			330						330	7
9.	Principi rehabilitacije				30	15		30	15		3
10.	Fizioterapija u primarnoj zdr. zaštiti				15		30	15		30	3
KLINIČKE ZNANOSTI											
11.	Odabrane teme iz neuroznanosti	15		15				15		15	3
DRUŠTVENE ZNANOSTI											
12.	Ergonomija				30	15		30	15		2
13.	Bioetika				15	15		15	15		2
14.	Engleski jezik III		40						40		3
15.	Zakonodavstvo u zdravstvu				15	15		15	15		2
IZBORNI KOLEGIJI											
16.	Osnove radiologije	30		15				30		15	2
17.	Palijativna skrb				15		15	15		15	2
	UKUPNO	150	90	460	190	135	445	340	225	905	60
			700			770			1.470		